

Hodnocení diplomové práce Barbory Hnátové na téma
Náboženské symboly v judikatuře evropských soudů

Ve své diplomové práci se autorka věnovala aktuálním otázkám náboženské svobody jako klíčové součásti evropské ochrany lidských práv. Analýza problematiky náboženských symbolů ve světle výkladu náboženské svobody je jistě vhodným tématem pro diplomovou práci na právnické fakultě. Zpracování tématu vyžaduje dobrou orientaci v systematice mezinárodní a evropské ochrany lidských práv a schopnost zpracovat klíčové poznatky vyplývající ze soudní judikatury.

Formální aspekty

Práce obsahuje 82 stran čistého textu. Práce je vybavena přiměřeně rozsáhlým seznamem použité literatury převážně v anglickém jazyce a z menší části v českém jazyce. Výběr literatury odpovídá hlavnímu zaměření studie a umožňuje kritickou reflexi dané problematiky. Práce se sekundární literaturou a s poznámkami pod čarou je solidní a odpovídá úrovni diplomové práce.

Přípojen byl také seznam použitých zkratk, který ulehčuje orientaci v textu. Práce je čtivá a psaná odborným jazykem. Z formálního hlediska diplomová práce jednoznačně splňuje kritéria kladená na tento druh vědecké studie.

Obsah

Kromě úvodu a závěru členila autorka svoji práci na pět kapitol. Podle úvodu do práce vycházela autorka především z cíle provést „komparaci přístupu evropských soudů k řešení otázek týkajících se přítomnosti náboženských symbolů na veřejnosti“. Pro tento účel hodlala uchopit právní základy ochrany náboženské svobody v Evropě a představit užívání náboženských symbolů jako konkrétní způsob projevu této svobody. Systematika studie je z hlediska struktury analyzovaného problému vyvážená a v podstatě odpovídá stanoveným cílům.

První část práce poměrně stručně a přehledně představuje zakotvení náboženské svobody v EÚLP a v právu EU. V druhé části práce se autorka věnovala obecnému rámci užívání náboženských symbolů na veřejnosti, přičemž se zaměřila především na dogmatiku týkající se omezování lidských práv. Následující části práce (kapitoly 3-5) jsou věnovány analýze užívání náboženských symbolů v konkrétních situacích. Kapitola 3 pojednává o muslimských šátcích a křesťanských křížích ve veřejných školách, kapitola 4 o nošení náboženských symbolů na pracovišti a kapitola 5 o případech, ve kterých omezení

náboženských symbolů na veřejnosti byly alespoň zčásti odůvodněny argumentem veřejné bezpečnosti.

Středobodem diplomové práce je analýza relevantních soudních rozhodnutí, přičemž výběr lze označit za reprezentativní a věcně relevantní. Autorka se spolehla především na popisnou metodu, ale místy odkázala i na kritické postoje k judikatuře ESLP a dokázala vhodným způsobem syntetizovat argumenty obsažené v jednotlivých rozsudcích.

V závěru práce autorka shrnula hlavní výsledky studie a prokázala, že hlavní cíle práce byly splněny. Autorka poukázala na to, že zatímco ve školním prostředí byla rozhodující rovnováha mezi náboženskou svobodou a právem na vzdělání, v případech týkajících se nošení náboženských symbolů na pracovišti soudy řešily převážně otázku diskriminace z náboženských důvodů a z důvodu pohlaví. Analyzované případy ukázaly složitou vazbu mezi náboženskou svobodou a tzv. antidiskriminačním právem. Autorka právem upozornila na to, že pro problematiku užívání náboženských symbolů ve veřejném prostoru nelze z judikatury ESLP a SDEU odvodit plošná řešení, ale přípustnost zásahu do náboženské svobody a popř. porušení zákazu diskriminace musí být posuzováno případ od případu.

Celkové hodnocení

Diplomantka předložila kvalitní studii, která jak z formálního hlediska, tak i obsahově splňuje kritéria kladená na diplomovou práci na Právnické fakultě UK. Prokázala angažovaný vědecký přístup ke složitému tématu. Cíle práce považuji za splněné.

Práci doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou „výborně“. V rámci ústní obhajoby by se mohla diplomantka vyjádřit k následujícím otázkám:

1. V čem spatřuje autorka hlavní rozdíly mezi principem sekularismu a principem neutrality v náboženských záležitostech? Lze pro všechny smluvní strany EÚLP předpokládat jednotné pojetí neutrality či sekularismu?
2. Jakým způsobem je třeba řešit případy konfliktů mezi náboženskou svobodou a jinými lidskými právy zaručenými EÚLP?

V Praze dne 12. ledna 2018

Doc. Dr.iur. Harald Scheu, Ph.D.